

Vliv managementu v lesích a lukách na druhovou rozmanitost denních motýlů a vřetenušek

Denní motýli a vřetenušky jsou důležitými deštníkovými skupinami druhů na lokální a regionální úrovni. V této studii byly zkoumány denní motýli a vřetenušky na 38 plochách v západním Bavorsku. Celkem bylo zaznamenáno 42 druhů denních motýlů a čtyři druhy vřetenušek. 13 druhů je zařazených do červeného seznamu Bavorska a 19 druhů do červeného seznamu Německa, žádný druh není zařazen v evropském červeném seznamu. Výskyt motýlů na sledovaných plochách byl převážně nerovnoměrný. Nelesní plochy se vyznačovaly vyšší druhovou pestrostí než lesní plochy. U nelesních ploch byla mírně vyšší druhová pestrost na pasekách po větrných polomech než na loukách. Sečené louky se vyznačovaly vyšší druhovou pestrostí a početností než mulčované louky, rozdíl nebyl statisticky významný. Oba typy luk, sečené i mulčované, se vyznačovaly omezeným spektrem motýlích druhů. Mulčování provedené v pozdním létě nezvyšuje motýlí rozmanitost v porovnání s tradičně jednou sečenými a hnojenými loukami. Opuštěné lomy se vyznačovaly vyšší druhovou rozmanitostí než všechny nelesní plochy. Po opuštění těžební činnosti se zde vyvinula na exponovaných půdách chudých na živiny květnatá lada. V současnosti jsou tyto plochy méně narušovány než ostatní nelesní plochy. Autoři docházejí k závěru, že čím je narušování člověkem v nelesních biotopech vyšší, tím nižší je druhová rozmanitost motýlů.

Využitelné výstupy:

Denní motýli a vřetenušky jsou důležitými deštníkovými skupinami druhů na lokální a regionální úrovni. Tyto skupiny jsou vzhledem ke svému složitému životnímu cyklu citlivými bioindikátory. Pochopení vlivu hospodaření rozsáhlých ploch mimo chráněná území je pro ochranu biodiverzity v širších měřítkách klíčové. V této studii byli zkoumány denní motýli a vřetenušky na 38 plochách v západním Bavorsku. Motýli a vřetenušky byli zaznamenáváni na transektu v pěti návštěvách od konce května do konce srpna.

Celkem bylo zaznamenáno 42 druhů denních motýlů a čtyři druhy vřetenušek o celkové početnosti kolem 5000 jedinců. 13 druhů je zařazených do červeného seznamu Bavorska a 19 druhů do červeného seznamu Německa, žádný druh není zařazen v evropském červeném seznamu. Výskyt motýlů na sledovaných plochách byl převážně nerovnoměrný. Zhruba rovnoměrný výskyt byl zaznamenán pouze u běláška Realova/hrachorového, žluťáka řešetlákového, běláška řeřichového a okáče prosíčkového. Naopak, u sedmi druhů (bělásek zelný, modrásek nejmenší, babočka bodláková, perleťovec dvanáctitečný, okáč bojínkový, okáč pýrový, soumračník jahodníkový) bylo více jak 20% jedinců soustředěno na jediné plošce. Druhová pestrost i početnost motýlů v lesích byla nižší než na nelesních plochách. To je patrně způsobeno nedostatkem kvetoucích rostlin jako zdroje nektaru a nedostatkem vhodných osluněných ploch jako biotopů pro larvy. Listnaté a smíšené lesy byly druhově bohatší než lesy jehličnaté. 13 druhů se vyskytovalo ve vyšších početnostech na nelesních plochách, pouze jeden druh převažoval v lesích.

U nelesních ploch byla mírně vyšší druhová pestrost na pasekách po větrných polomech než na loukách. Relativně vysoká hodnota těchto plošek může být dána vysokým zastoupením kvetoucích rostlin jako zdroje nektaru (pcháče) a skutečností, že kvetoucí vegetace není odstraňována jednou nebo dvakrát ročně. Výhradně na pasekách se vyskytovali např. perleťovec nejmenší a perleťovec dvanáctitečný. Oba druhy jsou charakteristické pro slunné lesní okraje. Sečené louky se vyznačovaly vyšší druhovou pestrostí a početností než mulčované louky, rozdíl nebyl statisticky významný. Oba typy luk, sečené i mulčované, se vyznačovaly vysokým obsahem dusíku. Eutrofizované louky se vyznačují výskytem omezeného spektra motýlích druhů. Mulčované louky byly ještě méně vhodné pro motýly než sečené hnojené louky. Mulčování provedené v pozdním létě tedy nezvyšuje motýlí rozmanitost v porovnání s tradičně jednou sečenými a hnojenými loukami.

Opuštěné lomy se vyznačovaly vyšší druhovou rozmanitostí než všechny nelesní plochy. Tři druhy z červeného seznamu byly nalezeny pouze zde (modrásek nejmenší, ostruháček ostružiníkový, hnědásek jitrocelový). Po opuštění těžební činnosti se zde vyvinula květnatá lada na exponovaných půdách chudých na živiny. V současnosti jsou tyto plochy méně narušovány než ostatní nelesní plochy. Autoři docházejí k závěru, že čím je vyšší narušování člověkem v nelesních biotopech, tím je nižší druhová rozmanitost motýlů.

Zdroj: Schmitt T. 2003: Influence of forest and grassland management on the diversity and

conservation of butterflies and burnet moths (Lepidoptera, Papilionoidea, Hesperidae, Zygaenidae).
Animal Biodiversity and Conservation 26 (2): 51-67.

Zadal: Jiří Pokorný

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/vliv-managementu-v-lesich-lukach-na-druhovou-rozmanitost-dennich-motyly-vretenusek>